

รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification)

รหัสวิชา BPH 2334 วิชาการระบาดวิทยา

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2568

ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา	BPH 2334
ชื่อรายวิชาภาษาไทย	ระบาดวิทยา
ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษ	Epidemiology

2. จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต (2-2-5)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

3.1 หลักสูตร	สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน
3.2 ประเภทของรายวิชา	หมวดวิชาเฉพาะวิชาชีพสาธารณสุข

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิมล เมฆวิมล
4.2 อาจารย์ผู้สอน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิมล เมฆวิมล อาจารย์ ดร.ณัฐพัชร นามจัด อาจารย์สมพร แก้วทอง (อาจารย์พิเศษ)

5. สถานที่ติดต่อ สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยสหเวชศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
E – Mail: wanwimon.me@ssru.ac.th
โทรศัพท์ 096 256 1515

6. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 80 คน

7. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) .....ไม่มี.....

8. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)(ถ้ามี) .....ไม่มี.....

9. สถานที่เรียน ห้องเรียนออนไลน์
ห้อง 2301 วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รหัสของชั้นเรียน hf2tgqg
Link : [https:// https://meet.google.com/ico-wqwg-ikt](https://meet.google.com/ico-wqwg-ikt)
เรียน วันอังคาร เวลา 08.00 – 12.00 น.

จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- 1.1 เพื่อให้ นักศึกษาทราบถึงความหมาย ขอบเขต ประโยชน์ และการนำความรู้ด้านระบาดวิทยาไปใช้ใน งานสาธารณสุขได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจถึงการเกิดโรคและศึกษาการกระจายของโรคได้อย่างถูกต้อง
- 1.3 เพื่อให้ นักศึกษาสามารถศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคและหรือปัญหาทางสุขภาพที่พบบ่อยได้ อย่างถูกต้อง
- 1.3 เพื่อให้ นักศึกษาทราบถึงการวัดชนิดต่างๆที่สำคัญต่อการนำไปวินิจฉัยสถานะอนามัยชุมชนได้ อย่างถูกต้อง
- 1.4 เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจ และสามารถอธิบายถึงรูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยาแต่ละชนิดได้ อย่างถูกต้อง
- 1.5 เพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้หลักระบาดวิทยาในการวินิจฉัยชุมชน ตรวจจัดการระบาดของโรค การสอบสวนสาเหตุของการระบาด เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา และการวางแผนงานควบคุมโรคได้อย่างถูกต้อง
- 1.6 เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจถึงระบาดโรคติดต่อและโรคไร้เชื้อได้อย่างถูกต้อง
- 1.7 เพื่อให้ นักศึกษารู้ถึงกระบวนการและนวัตกรรมใหม่ๆทางระบาดวิทยาได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการระบาดและการควบคุมโรค และฝึกทักษะในการปฏิบัติการด้านภัยพิบัติจากการเกิดโรคใหม่ๆที่เหมาะสมกับการใช้ในงานสาธารณสุขได้

คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดพื้นฐานทางระบาดวิทยา ธรรมชาติการเกิดโรค โรคและภัยสุขภาพในชุมชน หลักการควบคุม ป้องกันโรคในชุมชน การวัดทางระบาดวิทยาและสถิติที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยาการเฝ้าระวังโรคในชุมชน การสอบสวนระบาดวิทยา การจัดการสุขภาพและภัยพิบัติทางสาธารณสุข ระบาดวิทยาและการป้องกันโรคไม่ติดต่อ การสื่อสารความเสี่ยงเพื่อป้องกันควบคุมโรค การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ เพื่อการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในชุมชน การฝึกปฏิบัติการเฝ้าระวังและการสอบสวนทางระบาดวิทยาในชุมชน และการพัฒนานวัตกรรมทางระบาดวิทยาในชุมชน

Principle and concept of epidemiology, nature of diseases, disease and health hazard in community, principle disease prevention and control, measurement and statistics in epidemiology, types of epidemiologic studies, epidemiology surveillance, outbreak investigation, health and health hazard management in public health, epidemiology and prevention of non-communicable disease, risk communication for prevention and control, implementation of geographic information system (GIS) for epidemiological surveillance in community, field training for surveillance and investigation of epidemiology in community, and epidemic innovation development in community.

แผนการเรียนการสอนวิชาการระบาดวิทยา

เรียนวันอังคาร เวลา 08.00 – 12.00 น.

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ผู้สอน
1	2 ธันวาคม 2568	บทนำ ระบาดวิทยา - ประวัติความเป็นมาของระบาดวิทยา - นิยามและจุดมุ่งหมายของระบาดวิทยา - หลักคิดสำคัญทางระบาดวิทยา - ปัญหาทางสุขภาพของประชาชนสามารถป้องกันได้ - การประยุกต์ระบาดวิทยาเพื่อควบคุมโรคและแก้ไขปัญหาสุขภาพ - วิวัฒนาการของระบาดวิทยา - การศึกษาหาความรู้ทางระบาดวิทยา	ผศ.ดร.วรรณวิมล
2	9 ธันวาคม 2568	แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของการเกิดโรค - ปัจจัยสามทางระบาดวิทยา (Host-Agent-Environment) - การแบ่งประเภทของโรค - การแพร่กระจายของโรคในชุมชน (person, place, time) - ธรรมชาติการเกิดโรค	ผศ.ดร.วรรณวิมล
3	16 ธันวาคม 2568	เครื่องมือชี้วัดทางระบาดวิทยา - การวัดทางระบาดวิทยา (อัตรา อัตราส่วน สัดส่วน) - ดัชนีที่ใช้วัดสภาวะการณ์การเจ็บป่วยและการตาย - อุบัติการณ์ ความชุกของโรค	อ.สมพร ผศ.ดร.วรรณวิมล
4	23 ธันวาคม 2568	รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา 1 - การศึกษาโดยการสังเกต - ระบาดวิทยาเชิงพรรณนา	อ.ดร.ณัฐพัชร

(ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ผู้สอน
5	30 ธันวาคม 2568	รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา 2 - ระบาดวิทยาเชิงวิเคราะห์ (cross-sectional, case-control, cohort study และ experimental study) รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา 3 - รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยาเชิงทดลอง	อ.ดร.ณัฐพัชร
6	6 มกราคม 2569	การทดสอบการตรวจวินิจฉัย (Diagnostic test) - การวัดความไว (sensitivity) - การวัดความจำเพาะ (specificity)	อ.สมพร ผศ.ดร.วรรณวิมล
7	13 มกราคม 2569	--สอบกลางภาค--	ผศ.ดร.วรรณวิมล อ.ดร.ณัฐพัชร
8	20 มกราคม 2569	การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา - ความหมายและนิยาม - ชนิดของระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา - ขั้นตอนในการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา - การวิเคราะห์แนวโน้มการเกิดโรค การตรวจสอบความผิดปกติ - ปัจจัยที่มีผลต่อการเฝ้าระวังโรค (ข้อมูลการเฝ้าระวังโรค, ฝึกปฏิบัติการเฝ้าระวังโรค)	อ.สมพร ผศ.ดร.วรรณวิมล
9	27 มกราคม 2569	การสอบสวนทางระบาดวิทยา - นิยามการสืบสวนทางระบาดวิทยา - กระบวนการสืบสวนทางระบาดวิทยา - การนำหลักการสืบสวนทางระบาดวิทยาไปใช้ในชุมชน - ตัวอย่างการสอบสวนโรค	อ.ดร.ณัฐพัชร
10	3 กุมภาพันธ์ 2569	หลักวิทยาการระบาดในการควบคุม ป้องกันโรค และสร้างเสริมสุขภาพ - นิยามการป้องกันและควบคุมโรค - ขั้นตอนการป้องกันและควบคุมโรค - การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ - การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	อ.ดร.ณัฐพัชร

(ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ผู้สอน
11	10 กุมภาพันธ์ 2569	ระบาดวิทยาและการป้องกันโรคไม่ติดต่อ - แนวโน้มกลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการตาย - แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอัตราตายปัจจุบัน - ระดับการป้องกันโรค - การคัดกรอง - ปัจจัยเสี่ยงร่วมของโรคไม่ติดต่อ	อ.สมพร ผศ.ดร.วรรณวิมล
12	17 กุมภาพันธ์ 2569	ระบาดวิทยากับการวางแผนนโยบายและ แผนงานทางสาธารณสุข - นิยามที่เกี่ยวข้อง - กระบวนการนโยบาย - ความสัมพันธ์ระหว่างระบาดวิทยาและ กระบวนการนโยบาย - กระบวนการวางแผนทางสาธารณสุข	อ.สมพร ผศ.ดร.วรรณวิมล
13	24 กุมภาพันธ์ 2569	กระบวนการแก้ปัญหาทางสาธารณสุขด้วย ศาสตร์ทางระบาดวิทยา - การประยุกต์ใช้หลักการทางระบาดวิทยามาใช้ใน งานชุมชน	อ.ดร.ณัฐพัชร
14	3 มีนาคม 2569	ฝึกปฏิบัติการสอบสวนโรคในชุมชน	ผศ.ดร.วรรณวิมล
15	10 มีนาคม 2569	สรุปและทบทวนเนื้อหา	ผศ.ดร.วรรณวิมล
16	17 มีนาคม 2569	--สอบปลายภาค--	ผศ.ดร.วรรณวิมล อ.ดร.ณัฐพัชร

ตำราและเอกสารหลัก

1) คำนวณ อั้งชูศักดิ์. (2562). **พื้นฐานระบาดวิทยา = Basics of Epidemiology**. นนทบุรี :
สมาคมนี้กระบาดวิทยาภาคสนาม.

2) วิฑูรย์ โล่ห์สุนทร. (2561). **ระบาดวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.